

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 18. februārī
(OR. en)

6153/19

CFSP/PESC 96
DEVGEN 23
CLIMA 43
COPS 31
ENV 115
ONU 10
RELEX 105

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Klimata diplomātija – Padomes secinājumi (2019. gada 18. februāris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par klimata diplomātiju, kuri pieņemti Padomes 3673. sanāksmē 2019. gada 18. februārī.

PADOMES SECINĀJUMI PAR KLIMATA DIPLOMĀTIJU

Padome pieņēma šādus secinājumus:

Steidzami nepieciešams pastiprināt globālos centienus, stiprināt multilaterālismu un efektīvi īstenot Parīzes nolīgumu

1. Klimata pārmaiņas ir tiešs un eksistenciāls apdraudējums, no kura nav pasargāta neviena valsts. Pasaule jau tagad saskaras ar dažādām postošām klimata pārmaiņu sekām, tomēr rīcība, lai tās apturētu, joprojām ir nepietiekama. Kā norādījis Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs un kā nepārprotami apstiprināts Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) īpašajā ziņojumā par globālo sasilšanu par 1,5 °C, pasaule nerīkojas pietiekami ātri, lai novērstu neatgriezeniskas un katastrofālas klimata pārmaiņas. Šajā sakarā ārkārtīgas steidzamības kārtā ir jāstiprina globālā reakcija uz klimata pārmaiņu draudiem saistībā ar ilgtspējīgu attīstību un centieniem izskaust nabadzību. Tādēļ Eiropas Savienība ir apņēmusies palīdzēt pastiprināt globālos centienus un uzņemties vadošo lomu paātrinātas rīcības klimata politikas jomā visos virzienos un atzīst nopietno ietekmi, kādu klimata pārmaiņas rada starptautiskajai drošībai un stabilitātei.
2. ES atkārtoti apliecina savu nelokāmo apņemšanos attiecībā uz Parīzes nolīgumu kā būtisku daudzpusēju satvaru, kas reglamentē globālo rīcību, lai risinātu klimata pārmaiņas. Padome izsaka atzinību Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 24. sesijas (COP 24) prezidējošajai valstij par veiksmīgas konferences uzņemšanu Polijā un atzinīgi vērtē tās pozitīvo iznākumu – "Katovices noteikumu kopumu", kas nodrošina, lai Parīzes nolīgums kalpotu par efektīvu, operatīvu un pārredzamu platformu ar mērķi risināt visneatliekamākās globālās problēmas, un sniedz spēcīgu stimulu visām valstīm virzīties uz priekšu un pastiprināt globālos centienus klimata jomā. ES ir gatava līdz 2020. gadam paziņot vai atjaunināt savu nacionāli noteikto devumu (NND), par ko tika panākta vienošanās Parīzē, ņemot vērā nepieciešamos turpmākos kopīgos centienus un visu pušu veiktās darbības.

3. ES rāda piemēru, savas vērienīgās apņemšanās 2030. gadam īstenojot konkrētā rīcībā un tiesību aktos. Atzīstot nepieciešamību pēc plašākiem globāliem centieniem, ES ir arī sākusī izstrādāt savu redzējumu par veidiem, kā panākt ilgtermiņa pāreju uz klimatneitrālu nākotni, saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Mūsu uzdevums ir sasniegt šo mērķi, vienlaikus nodrošinot taisnīgu pāreju visiem, nevienu neatstāt novārtā.
4. Padome mudina visas valstis pievienoties šim vajadzīgajam globālo centienu pastiprināšanas procesam, ko virza jaunākā *IPCC* ziņojuma konstatējumi un Talanoa dialogs, izrādot atjauninātu kolektīvu apņemšanos sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, jo īpaši ierobežot globālo sasilšanu krietni zem 2 °C, tiecoties ierobežot temperatūras pieaugumu līdz 1,5 °C.
5. Klimats skar mūs visus: valstis, organizācijas, privāto sektoru, iedzīvotājus, un visām ieinteresētajām personām ir sava nozīme. Tāpēc saskaņota un pārveidojoša rīcība ir jāizvērs dažādos pārvaldības līmeņos, turklāt klimata pārmaiņu problēmu risināšanā un vērienīgu risinājumu īstenošanā uz vietas būtiskai lomai jābūt nevalstiskiem dalībniekiem un reģionālām un vietējām pašvaldībām. Tāpat ļoti svarīga loma pārejā uz ekonomiku, kam ir zemas emisijas un kas ir noturīga pret klimata pārmaiņām, būs tam, ka nepieciešamos finanšu līdzekļus turpina mobilizēt un pārvirzīt no dažādiem avotiem, tostarp jauniem ieguldītājiem.

Klimats, miers un drošība

6. Padome ir pārliecināta, ka klimata pārmaiņas darbojas kā apdraudējuma pavairotājs un arvien vairāk kā apdraudējums pats par sevi, un tas nopietni ietekmē mieru un drošību visā pasaulē.

Padome atzīst, ka tie, kas ir visnabadzīgākie, un tie, kas ir visnestabilākajā un neaizsargātākajā situācijā, ir visvairāk pakļauti klimata pārmaiņām un vismazāk spēj uz tām reaģēt vai pielāgoties tām. Bez klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām izturētspējas veidošana, pārtikas un uztura nodrošinājums, katastrofu riska mazināšana, konfliktu novēršana un ilgtspējīga attīstība, jo īpaši ilgtspējīga pieprasījuma pārvaldība un dabas resursu un dabā rodamu risinājumu pārvaldība un izmantošana – tie visi ir klimata pārmaiņu riska pārvaldības galvenie pīlāri. Drošības aspekta integrēšana visos šajos procesos, vienlaikus nodrošinot iekļaujošu līdzdalību, ir ļoti būtiska, lai mazinātu klimata pārmaiņu destabilizējošo ietekmi un to negatīvo ietekmi uz ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

7. Padome pauž dziļas bažas par pasaules bioloģiskās daudzveidības, pasaules ūdens resursu un ekosistēmu pasliktināšanos un pieaugošo apdraudējumu, ko rada augsnes degradācija, ūdens trūkums, ar ūdeni saistīti riski un ekstrēmi ar ūdeni saistīti notikumi. Arktikas Padomes konstatējumi par to, ka Arktika sasilst vairāk nekā divreiz ātrāk nekā pasaule vidēji, vieš īpašas bažas, jo tas rada nopietnas sekas visā pasaulē. Padome atgādina par ES apņemšanos stiprināt savu atbalstu Arktikas vides aizsardzībai, tostarp, samazinot gaisu piesārņojošo vielu, jo īpaši melnā oglekļa, apjomu. Padome atbalsta visaptverošus un saskaņotus starptautiskos centienus pievērsties tiem klimata pārmaiņu aspektiem, kuri saistīti ar ūdeni, saskaņā ar Padomes 2018. gada novembra secinājumiem par diplomātiju ūdens resursu jomā. Padome mudina rīkoties klimata jomā par labu okeānam, tostarp, izmantojot piekrastes un jūras dabā rodamus risinājumus, saskaņā ar attiecīgajām ilgtermiņa mazemisiiju stratēģijām. Padome uzsver, ka svarīga ir dalībvalstu un partnervalstu pārrobežu sadarbība, jo īpaši sadarbība pie pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējumiem, kā arī drošības, tostarp kodoldrošības, novērtējumiem.

8. Padome atzinīgi vērtē augsta līmeņa pasākumu, kuru 2018. gada 22. jūnijā sasauca Augstā pārstāve/Komisijas priekšsēdētāja vietniece un kurā tika uzsvērts, ka to risku novēršana, ko klimata pārmaiņas rada drošībai un mieram, ir gan steidzama, gan svarīga. Dalībnieki minēja daudzus reālus un potenciālus drošības apdraudējumus, kas izriet no klimata pārmaiņām, un norādīja uz kolektīvu atbildību, lai minēto ietekmi prognozētu, tai sagatavotos un to mazinātu. Padome atzinīgi vērtē turpmākus pasākumus, kuru pamatā ir esošās iniciatīvas, piemēram, Planētas drošības iniciatīva un Budapeštas samits par ūdens jautājumiem 2019. gadā.

9. Padome aicina Augsto pārstāvi, Komisiju un ES dalībvalstis nodrošināt, lai konfliktu novēršanas instrumentos, piemēram, ES konfliktu agrīnās brīdināšanas sistēmā, tiktu ņemti vērā izaicinājumi drošības jomā, kas saistīti ar klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi un vides riska faktoriem, un stiprināt saikni starp agrīno brīdināšanu un agrīno reaģēšanu visās politikas jomās, tostarp riska un ietekmes novērtējumos un stratēģijās attiecīgajā līmenī. Padome arī aicina ES drošības un aizsardzības jomas dalībniekus vairot informētību par drošības riskiem, kas saistīti ar klimata pārmaiņām.

10. Padome atzinīgi vērtē pastiprināto uzsvaru, kas uz klimata pārmaiņu ietekmi uz drošību likts Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomē, tostarp šim jautājumam veltītās debatēs, kas notika 2018. gada 11. jūlijā un 2019. gada 25. janvārī attiecīgi Zviedrijas un Dominikānas Republikas prezidentūru laikā. Padome atzinīgi vērtē pasākumus, kuru mērķis ir stiprināt šādu darbu visās ANO struktūrās, izmantojot īpašu sākotnējo mehānismu, lai risinātu ar klimatu saistītus drošības riskus. Padome turpina mudināt ANO Drošības padomi un Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu izveidot ANO Drošības padomei visaptverošu informatīvo bāzi par drošības riskiem, kas saistīti ar klimatu, lai pilnībā integrētu īstermiņa un ilgtermiņa klimata un vides risku faktorus miera un drošības apdraudējumu novērtēšanā un pārvaldībā valsts, reģionālā un starptautiskā līmenī un lai izmantotu visas ANO sistēmas speciālās zināšanas nolūkā rast operatīvas atbildes reakcijas uz šiem riskiem un stiprināt ANO misijas uz vietas, piemēram, nostiprinot jau esošos agrīnās brīdināšanas mehānismus.

2019. gads kā kritiskais gads attiecībā uz rīcību klimata politikas jomā un ilgtspējīgu attīstību Apvienoto Nāciju Organizācijas līmenī

11. Visām pusēm steidzami ir jārīkojas izlēmīgāk. Padome gaida virkni augsta līmeņa pasākumu, ar ko atbalsta apņemšanās par ātru un vērienīgu globālu rīcību klimata politikas jomā, visa 2019. gada laikā. 2019. gada jūlijā plānotais Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsta līmeņa politiskais forums ir nenovērtējama iespēja uzsvērt sinerģijas starp rīcību klimata politikas jomā un Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanu, kā apliecina arī *IPCC* īpašais ziņojums par sasilšanu par 1,5 °C, jo īpaši saikni starp 13. un 16. mērķi, un veicināt to īstenošanu. ES arī aicina visus partnerus pievienoties tam, lai veiktu nozīmīgu un pozitīvu ieguldījumu Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēdētāja rīkotajā klimata samītā "Sacīkste, kurā varam uzvarēt. Sacīkste, kurā mums jāuzvar", kas notiks 2019. gada septembrī, kā arī ilgtspējīgas attīstības mērķu samītā, kas arī tiks rīkots, atklājot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 74. sesiju. ES ieskatā ANO ģenerālsēdētāja rīkotais klimata samits ir būtiska iespēja mobilizēt politisko gribu, lai pastiprinātu globālos centienus nolūkā sasniegt Parīzes nolīguma mērķus un lai valdības un nevalstiski dalībnieki izrādītu pārveidojošu rīcību.

12. Rīcībai klimata politikas jomā un Ilgtspējīgas attīstības programmai 2030. gadam, Adisabebas rīcības programmai un Sendai pamatsistēmas rīcības plānam riska mazināšanai ir jābūt savstarpēji pastiprinošiem. ES cer, ka 2019. gads būs gads, kad tiks panākta vēl lielāka konverģence – gan vietējā, gan daudzpusējā līmenī – starp ilgtspējīgas attīstības mērķiem un programmām klimata jomā. ES aicina visus partnerus atbalstīt ANO ģenerālsēdētāja darbu, lai šīs jomas tuvinātu. ES turpinās atbalstīt, veicināt un aizstāvēt cilvēktiesības, dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm saistībā ar rīcību klimata politikas jomā.

13. ES arī joprojām ir apņēmusies maksimāli palielināt klimata finansējumu no citiem attiecīgiem daudzpusējiem procesiem, jo īpaši aicinot Starptautisko Civilās aviācijas organizāciju (ICAO) ātri īstenot efektīvu starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmu (CORSIA), vienlaikus nodrošinot tās ekoloģisko integritāti, un savā nākamajā asamblejā vienoties par ilgtermiņa mērķi. ES arī aicina Starptautisko Jūniecības organizāciju (SJO) īstenot savu sākotnējo siltumnīcefekta gāzu emisiju stratēģiju, kas atbilst Parīzes nolīguma mērķiem attiecībā uz temperatūru. ES atzinīgi vērtē to, ka 2019. gada 1. janvārī stājās spēkā Kigali grozījums Monreālas protokolam, kas palīdz sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, un aicina citas Monreālas protokola puses pēc iespējas drīz ratificēt šo grozījumu.

Sacīkste, kurā varam uzvarēt: ES ilgtermiņa stratēģija

14. Padome atzīst, ka, lai ierobežotu globālo sasilšanu krietni zem 2 °C, tiecoties ierobežot temperatūras pieaugumu līdz 1,5 °C, ir vajadzīga ātra un tālejoša sabiedrības pārveide, vides aizsardzība un ekonomiska pāreja, kam jānotiek turpmākajās desmitgadēs. ES līdz 2020. gadam iesniegs UNFCCC vērienīgu ilgtermiņa stratēģiju, kurā centīsies panākt klimatneitralitāti saskaņā ar Parīzes nolīguma noteikumiem, un aicina visas nolīguma puses savlaicīgi iesniegt savas ilgtermiņa stratēģijas.

15. ES turpinās sadarboties un apmainīties ar pieredzi un paraugpraksi ar saviem partneriem vērienīgā un efektīvā paātrinātā politikas īstenošanas procesā un turpmākā plānošanā. ES uzsver, ka jo īpaši G20 ekonomikām, kas veido aptuveni 80 % no pasaules gāzu emisijām, ir jāuzņemas vadība un līdz 2020. gadam jānāk klajā ar vērienīgām ilgtermiņa stratēģijām saskaņā ar Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķiem rīcības klimata politikas jomā. Rīcība klimata politikas jomā jau ir svarīga sadarbības ar trešām valstīm daļa, un ES pastiprinās savus politiskos dialogus un klimata un enerģētikas diplomātiju, lai koncentrētos uz rīcību un lai mudinātu savus stratēģiskos partnerus paātrināt pāreju uz klimatneitrālu, aprites un klimatnoturīgu ekonomiku.

16. Padome atzīmē, ka vajadzīgā globālā pāreja, kas ietver virzību prom no fosilā kurināmā, iespējams, radīs ievērojamas pārmaiņas ģeopolitiskajā līdzsvarā un tas var ietekmēt Eiropas Savienību ārpolitikas un drošības politikas jomā, kā nesen norādīja Globālā komisija ģeopolitikas un enerģijas pārveides jautājumos. Tāpēc Padome atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas stratēģisko ilgtermiņa redzējumu par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku – "Tīru planētu – visiem!". Padome uzsver nepieciešamību koncentrēt diskusijas uz dažādiem paņēmieniem, kā panākt klimatneitralitāti saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Padome atgādina, cik svarīgi ir rūpīgi apsvērt uz zinātni un pierādījumiem balstītus rādītājus un vienlaikus nodrošināt taisnīgu pāreju, ņemot vērā īpašus sociālekonomiskos apstākļus, ieguldot inovatīvos tehnoloģiskos risinājumos, nodrošinot pilnvērtīgas iespējas iedzīvotājiem un nevalstiskiem dalībniekiem un saskaņojot rīcību svarīgākajās jomās, piemēram, enerģētikas un rūpniecības politikā, lauksaimniecības politikā, pētniecībā un finanšu politikā. Padome atgādina, ka oglekļa cenas noteikšana un ar fosilo kurināmo saistīto subsīdiu reforma ir svarīgi soļi ceļā uz to, lai izveidotu un sekmētu tādu vidi, kas finanšu plūsmas ļauj pieskaņot izvirzītajam kursam uz tādu attīstību, kas ir droša un ilgtspējīga, ar zemām siltumnīcefekta gāzu emisijām un klimatnoturīga.

Vēl vairāk pastiprināt ES starptautisko sadarbību un atbalstu klimata jomā

17. Padome aicina Komisiju, Augsto pārstāvi un dalībvalstis nodrošināt, lai ES rīcība klimata politikas jomā pievērstos visam izaicinājumam un ietekmes klāstam. Politiskajiem dialogiem visos līmeņos un kopīgiem rīcības plāniem ir jāietver rīcība klimata politikas jomā. Augstā pārstāve un Komisija tiek mudinātas pienācīgi ņemt vērā rīcību klimata politikas jomā turpmākajā finanšu un tehniskās sadarbības plānošanā ar partnervalstīm, tostarp saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu.

18. ES un tās dalībvalstis joprojām ir apņēmušās turpināt paplašināt starptautiskā finansējuma klimata pārmaiņu jomā mobilizāciju – kā daļu no kopīgā attīstīto valstu mērķa, proti, līdz 2020. gadam un līdz pat 2025. gadam kopīgi mobilizēt 100 miljardus ASV dolāru gadā klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām nolūkos, izmantojot dažādus avotus, instrumentus un kanālus – gan publiskus, gan privātus. Tās pauž apņemšanos attiecībā uz Parīzes nolīguma mērķi, proti, pieskaņot finanšu plūsmas izvirzītajam kursam uz tādu attīstību, kam ir zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas un kas ir klimatnoturīga, saistībā ar Komisijas rīcības plānu ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai. ES turpinās savus starptautiskos centienus nodrošināt tādu pašu finanšu mobilizāciju no citiem partneriem un valstīm.

19. ES un tās dalībvalstis atzīst, cik svarīgi ir pasākumi un darbības, ar kurām pielāgojas klimata pārmaiņu ietekmei, tostarp noturības stiprināšana un neaizsargātības mazināšana. Turklāt tā uzsver, cik svarīga ir sadarbība ar visām partnervalstīm pielāgošanās klimata pārmaiņām jomā, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs un mazajās salu jaunattīstības valstīs, kuras ir īpaši neaizsargātas pret klimata pārmaiņu ietekmi.
